Nr. 20. w Sobotę — dnia 23. Stycznia 1858.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA: ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr. na całe Prusy 2 tal.

INSERATY: 1 sgr. 3 fen. od wiersza na ½ szerokości przyjmują się tylko w expedycyi.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Karlsruhe, 22. Stycznia. — Wielki książe Ludwik badeński umarł tu dziś z rana o godz. 6½.

Paryż, 21. Stycznia. — Według wiadomości z Genewy, rząd szwajcarski zarządził dozór nad włoskimi wychodzcami.

Paryż, 22. Stycznia. — Dzisiejszy Monitor podaje notę, z któréj pokazuje się, jakich rząd belgijski w sprawie wychodzców chwyci się środków.

Londyn, 22. Stycznia. — Na wczorajszym przeglądzie wojska w Woolwich był J. kr. w. książe pruski wraz z innymi dostojnymi gośćmi obecnym. J. kr. w. księżna pruska i J. kr. Mość nie były na tym przeglądzie. Na wczorajszéj operze witano z uniesieniem dwór przy wejściu do loży.

Parowiec »Arago« przywiózł 460,000 dolarów w gotowiznie z wiadomościami z Nowego Jorku z d. 9. b. m. Ubiegano się o papiery rządowe i akcye kolei żelaznéj. »Atlantic« przybił tam z Europy.

Poselstwo prezydenta nagania, ale przytem uniewinnia postępowanie komodora Pauldinga w sprawie Walkera.

W depeszy doszłéj do Aleksandryi w d. 17. b. m. z Kalkuty d. 25. Grud. donoszą, że pułkownik Seaton w pochodzie z Delhów pobił niedaleko Kalkuty powstańców w dniu 11. i 15. z. m. Powstańcy utracili 750 ludzi, swój obóz i 11 armat. Strata zaś Anglików była mała. Komunikacya między Bombajem i Kalkutą znów przeto przywróconą została.

Z Hongkong donoszą pod d. 16. Listopada, że lord Elgin przesłał ultimatum gubernatorowi chińskiemu Yeh. Gubernator atoli Yeh żadnego niemiał na nie względu.

Dzisiejszy Times donosi z Kalkuty, że [illegible] ...eryi zbuntował się i przeszedł do powstańców. Tenże dziennik donosi, że admirał francuski pod Hongkong ogłosił blokadę Kantonu, i wyznaczył Chińczykom 10 dni do namysłu.

Medyolan, 17. Stycznia. — Według projektu ułożonego przez pana Talachiniego, ma być powiększony plac przed tumem i kosztować to przedsięwzięcie 6½ mil. lirów. Na upiększenie placu przed Scalą wciąż wpływają składki. Tu panuje tęga zima przy dniach pogodnych i bystro przyświecającem słońcu.

Berlin, 23. Stycznia. — Najj. Pan raczył nadać dyrektorowi ziemstwa Gralath w Sulminie powiecie Gdańskim i syndykowi miasta, radzcy Hedemannowi w Berlinie order orła czerwonego 3éj kl. na pętlicy, tudzież radzcy kancelaryjnemu Kretschmanowi w ministerstwie spraw wewnętrznych order orła czerwonego 4éj klasy; tudzież nadać rentmeistrom domanialnym Borchertowi w Bydgoszczy i Jamrowskiemu w Strzelnie tytuł radzców domanialnych.

Berlin, 23. Stycznia. — Wydano już rozporządzenia, względem przyjmowania młodéj pary zaślubionéj począwszy od granic państwa aż do stolicy. Naczelni prezesowie z prowincyi westfalskiéj, saskiéj i brandenburgskiéj zjechali się do Berlina po uzupełniające instrukcye. Naczelny prezes prowincyi westfalskiéj pan Duesberg jeszcze tu bawi i znosi się z ministrem handlu, jak urządzić pociągi na kolei prowadzącéj przez Westfalią, aby w przejeździe nie doznawały zatrzymywań orszaki i dostojna para nowo zaślubiona. Pan Duesberg spólnie z jenerałem komenderującym w prowincyi westfalskiéj przyjmować będzie na granicy swéj prowincyi przybywającego królewicza Fryderyka Wilhelma i jego młodą małżonkę królewnę angielską i towarzyszyć im będzie aż do Berlina.

— Między komisarzami pruskiemi i holenderskiemi odbyła się tu konferencya ostatnia względem budowy kolei żelaznych z Krefeldu przez Geldern w kierunku Nimwegi i z Viersen do granicy holenderskiéj w kierunku Venlo.

— Walne posiedzenia izb jeszcze się nie odbywają, ponieważ komisye dotąd nie wypracowały swoich sprawozdań, które poprzedzać zwykły dyskusye. Skoro te będą ukończone, niebawem rozpoczną się walne posiedzenia.

— Najświeższe wiadomości. Mamy teraz całkowitą mowę od tronu francuską, nie chcemy jéj powtarzać, bo pierwsza część, któréj dotąd niewydrukowano, zawiera tylko sprawy obchodzące samą Francyą i wylicza rozporządzenia rządowe, które wydawane zostały ku dobru krajowemu.

Jedno jest uderzające, iż mowa pomija insyuacye pana Morny, zapewne dla tego, iż jeszcze rząd nie wie, czy ma się chwycić inicyatywy w sprawie wychodzców, czyli też wstrzymać się z wynurzeniem pewnych nadziei, aby się nieskompromitować.

Natomiast Times odpowiedział natychmiast panu Mornemu i ta odpowiedź zdaje się wyrażać myśl rządu angielskiego, że tak sumarycznie niemyśli występować przeciw wychodzcom jak sobie życzą we Francyi, lubo Times zaręcza, iż wszelka prawowitość zachowaną zostanie w ściganiu zbrodni lub sprzysiężeń, któreby spełniano na ziemi angielskiéj.

Z różnych korespondencyi zdaje się wypadać, iż pan Morny niemoże liczyć na uprzedzające przyjęcie w Londynie, gdyby otrzymał specyalną misyą w sprawie wychodzców, chociaż Nord zaręcza, iż Francyą popierać będą wielkie mocarstwa stałego lądu, gdyby chciała zanieść do Anglii reklamacye. W każdym przecie przypadku będzie bardziéj utrudnione stanowisko lorda Palmerstona przez coraz wzmagające się zawisłości stanu.

Jakkolwiek mowa cesarza mało wspomina o zagranicznych spiskach, jednakowoż grozi silnie domowym przeciwnikom rządu, lubo trudno przekonać się, czemu za zbrodnie cudzoziemców mają być Francuzi karani.

Kara już nastąpiła natychmiast, dwa dzienniki francuskie zostały zakazane, a wybory mają być jeszcze bardziéj ograniczone.

Zresztą Times pisze do tych rozporządzeń, cierpkie komentarze i pokazuje dowodnie, jak pomimo najsurowszych rozkazów i zaprowadzonych ostrożności na granicach, przemykają się za paszportami znani agitatorzy. System więc restrykcyjny niewystarcza na zbrodnicze knowania.

— Z aresztowanych Włochów Pierri i Orsini pochodzą z państwa papieskiego, Gomez lat 30 liczący z Neapolu, Rudio 25 lat liczący, z Belluno w królestwie lombardzko weneciańskiém.

Francya.

Paryż, 19. Stycznia. [illegible] Monitor nadejście z wszystkich stron państwa adresów do ces[illegible] dzienniku.

— Cesarz otrzymał własnoręczne pismo od króla Belgów względem atentatu z 14. Stycznia.

— Senat i ciało prawodawcze odbywają dziś posiedzenie i przystępują do utworzenia biura.

— Dziennik le Gazette des tribuaux zawiera artykuł o aresztowaniu czterech Włochów, z czego pokazuje się, że nasamprzód wszelkich dołożyli starań, aby uchodzić za Anglików; mówią płynnie po angielsku, jakoteż wszyscy czteréj mieli angielskie paszporty. W ciągu posłuchania zdradziła jednego z uwięzionych wymowa włoska, gdy spowodowany był, kilka słów francuskich wymówić. Orsini gotował się 15. Stycznia do wyjazdu do Włoch. Obok bomby znalezionéj w pobliżu domu opery leżał pistolet. Konwisarza który broń tę sporządził i przedał, znaleziono; poznał on między temi czterema Włochami tego, który ją kupił. Jako znaki, po których się mieli poznawać, mieli na sobie uwięzieni z jednéj materyi szale i tego samego koloru. Explozya przy powozie nastąpiła właśnie wtenczas, gdy cesarz, rozmawiający z jenerałem Roquet, do tego się nachylił, aby go lepiéj rozumieć, bo krzyki radosne utrudzały rozumienie. Tym sposobem raniony został jenerał w szyję, gdy inny odłam bomby przedziurawił kapelusz cesarza.

— Wedle dziennika le Droit skupia się akt oskarzenia na 4 ujętych Włochów, jako jedynych sprawców atentatu. Zdaje się także być rzeczą niewątpliwą, że w Paryżu względem swego zbrodniczego zamiaru nikogo nie wciągnęli w swoje zaufanie. Wieść, jakoby jednę z bomb rzucono z okna, jest bezzasadną; bo wszystkie w ulicy rzucano, zwłaszcza że są tak urządzone, że tylko w bliskości skutecznie działają. Włosi stali w pierwszym i w drugim rzędzie widzów, i rzucali bomby podnosząc ręce i krzycząc: niech żyje cesarz, a potém się szypko oddalali i znikali.

— Liczba osób od 14. Stycznia aresztowanych wynosi do dnia dzisiejszego 231. Nie wiadomo, czy oni mieli udział w zamachu; mówią atoli, że wiedzieli, iż zamach nastąpi. Śledztwo sądowe szybko się odbywa; cesarz bowiem chce, aby jak najprędzéj do końca było doprowadzone.

Co się tyczy środków represyjnych, o których cesarz we wczorajszéj mowie swéj wspomniał był, mają one ściągać się do postanowień prawa prasowego względem książek, do zamknięcia pewnéj liczby niepolitycznych klubów, do utworzenia rodzaju cenzury na to wszystko, co dzienniki francuskie z pism zagranicznych, obcych, przyjmują, i do innych tego rodzaju środków. Mówiono dziś, że Spectateur ma być przytłumionym. Środek ten byłby spowodowany przez artykuł pisma tego z ostatniéj niedzieli, w którym Spectateur powiedział, że pod rządem uregulowanym nie mogłyby się wydarzyć rzeczy, jakie się wydarzyły 14. Stycznia.

— Wczoraj wieczór przedsięwzięto wiele aresztowań. W ogóle panowało w dniu tym wielkie rozdrażnienie w Paryżu. Policya chwyciła się środków

ostrożności, nie można się dowiedzieć powodów, dla których to uczyniła. Jeden z uwięzionych miał podobno poczynić zeznania.

— Patrie zawiera dziś prydługi artykuł, z wyższego pochodzący natchnienia, w którym domaga się, aby Anglia i Belgia, nie oczekując przedstawień ze strony dyplomacyi, przedsięwzięły wydalenie wychodzców. Patrie, mianując artykuł swój »kwestyą prawa publicznego« domaga się, aby, jeżeli prawodawstwo obu krajów nie dozwala takowego środka, zmienić one. Jest to szczerbą, którą szybko zapełnić należy. »Trzeba, kończy to pismo, nie spuszczać z uwagi, że nie idzie o wydanie, jak to było przy Cevpentier, jak raczéj o proste wydalenie morderców, którzy pewno daleko są winniejsi, niż złodzieje, których z Ameryki oddano w ręce sprawiedliwości francuskiéj. W takim przypadku nie masz lepszéj dyplomacyi nad sąd publiczny. Jesteśmy przekonani, że Anglia i Belgia nie będą oczekiwały reklamacyi ze strony słusznie oburzonéj Europy. Mamy tę ufność, że oba te rządy, z których jeden jest naszym sprzymierzeńcem, a drugi naszym przyjacielem, same z siebie pierwszy krok uczynią, aby to zdziałać, czego się publiczna domaga opinia, czego żąda honor i czego wymaga interes towarzystwa.« Jakie przedsięweźmie postanowienie rząd angielski, nie wiemy nic stanowczego. Zapewniają wprawdzie, że zamierza wysłać komisarzy swych do Paryża, którzyby byli przytomni przy śledztwie sądowem. Od rezultatu onego zależeć będą, jak się zdaje, późniejsze rządu angielskiego postanowienia.

— Dziś istotnie przytłumiono Spektatora i (Revue democratique de Paris) przegląd demokratyczny paryski. Oba te pisma wyrokiem zbiorowym dotknięte były, który ministra bardzo szczegółowo uzasadnił.—Co do sprzysiężonych słyszymy, że się potwierdza, iż instrukcya pana Treilharda tak dalece zaszła, że jutro albo pojutrze w wydziale oskarżenia wprowadzi sprawę. Zdaje się wszakże wykazywać ze zeznań oskarżonych, iż stali w związku z Mazzinim i Ledru Rollin. Wynalazcą tego narzędzia użytego jest Włoch Tolti, który przy sposobności doświadczeń z nowym wynalazkiem życie postradał.

— Mówią, że Anglia i Francya postanowiły posunąć się aż do Pekingu, gdyby wzięcie Kantonu nie zniewoliło cesarza Chin do zawarcia pokoju.

(Kor. Cz.) Wiele już napisano od czasu podniesionéj kwestyi urządzenia stosunków włościańskich i wiele lat jeszcze pisać o niéj będą. Zadanie bowiem jest wielkiéj wagi, konieczność rozstrzygnięcia jéj niezbędna, gwałtowna, a sposoby przyjścia do niego dotąd nie wskazane od władzy, zostawione prawie jak to jest w reskrypcie do jen. gubernatora petersburgskiego, patryotycznéj gorliwości obywateli. Najwyższym objawem tego uczucia, wedle zdania samychże Rosyan, jest artykuł księcia Trubeckiego, który pod nazwiskiem Olgerdowicza w dzienniku le Correspondant został umieszczony. Czytaliście już go zapewne i znaleźliście w nim ten jedyny pewnik, że w strefie północnéj, gdzie gruntów jest mało albo nieżyzne, gdzie wiele błot i lasów tam właściciele chętniéj przyzwolą na ustąpienie pańszczyzny i posiadanéj ziemi w zamian za czynsz (bo taki stan rzeczy jest już od dawna); tam zaś gdzie roli jest podostatkiem i gdzie uprawa jéj przez chłopów jedynym bywa dochopem pana, zniesienie pańczyzny byłoby ruiną jego ostateczną. Cóż więc począć? trzeba jednak temu zaradzić! Książe Trubecki dwa znajduje sposoby: pierwszy nie włościanina pojedyńczo, ale gminę całą wyswobadzać i uczynić ją [illegible]cych, dozwolić panom wypalania gorzałki za najwyższą chociażby opłatą: z czego ten troisty będzie pożytek: rząd nie straci, pan zyszcze, a chłop zamiast fałszowanéj gorzałki, dostanie ją pierwszéj próby. Nie lepszy środek wymyślony na zapobieżenie utworzenia się klasy proletaryuszów czyli nędzarzy, po uwolnieniu ludzi dworskich nieposiadających roli, oto z ofiar prywatnych, z jałmużn po wszystkich powiatach budować domy ochrony dla starców i niemogących zarobić na życie i do nich spędzać wałęsających się biedaków. Ile w tem wszystkiem jest miłości chrześciańskiéj, ile szczerego dbania o interes i dobro powszechne, każdy łatwo osądzi, i pismo francuskie przyjmujące artykuł Olgierdowicza wcale nie chciało wziąźć zań odpowiedzialności na siebie, wyraźnie to zastrzegło, ale szkoda, że jako katolickie nie zwróciło uwagi na owe słowa listu św. Jakóba zaczynające Roz. V. »Nuż teraz bogacze płaczcie narzekając na nędze wasze... Oto zapłata robotników, którzy żęli pola wasze; od was zatrzymana, woła: i wołanie ich weszło do uszu Pana Zastępów.« Interes bliźniego w sumieniu swem rozsądzić, to sprawa wyższa nad wszelkie względy ekonomiczne, administracyjne, i tylko przy błogosławieństwie bożem, można się spodziewać z wyroku zapadłego, pomyślnych dla obu stron owoców. Godziło się rzymianom poganom prowadzić swych niewolników przed pretora i obwieszczać wolę swą słowy: »hunc hominem libertum esse volo jure Quiritium« i liktorowie okręcali zaraz w kółko wyzwoleńca, dając tem znać, że mu wolno iść dokąd zechce, i daléj nie pytali co się z nim stanie, ale jakim sercem dziś panowie rosyjscy puszczają w świat tę czeredę dworskich ludzi wiekiem lub pracą schorzałych, do służby niezdolnych, aby ją policya zmiatała do projektowanych olgierdowiczowskich domów ochrony?... Boleśnie jest czytać podobne filantropijne rady; szczęściem szlachta litewska co się wzięła pierwsza do dzieła, mało się troszczy o zdania pisarzy, których i czasu czytać nie ma, a tylko w imie obowiązku i sumienia dział młodszéj swéj braci z należytą miłością i sprawiedliwością dopełnia.

Jak przed 30. laty bawiła broszura dowodząca, że Napoleon nigdy nie egzystował, a był tylko fikcyą peoetycznomytologiczną, tak teraz z równą ciekawością przerzucałem kilkanaście kart innéj broszury, któréj tytuł: »Nie żydzi Jezusa Chrystusa ukrzyżowali«. Kto go ukrzyżował, ja tego nie powtórzę, bo p. Leon Kreska autor zda mi się być zmyślonem nazwiskiem, a zatem zupełnéj wiary nie obudza i nie mógłbym w razie potrzeby nań powołać się. Dowodzi zaś, że dzień ukrzyżowania przypadał na święto Paschy (po hebrajsku Fara), w którym nie wolno było żydom zabijać, zatem żydzi ani do męki ani do ukrzyżowania nie należeli, że to spełnionem było przez legię cudzoziemską z innych narodowości złożoną, a będącą pod rozkazami Piłata z Pontu. Zaraz potem znowu się plącze i wikła, bo utrzymując, że żydzi Sferdim, którzy po zburzeniu Jerozolimy do zachodniéj części Europy przeszli, wolni są od téj zbrodni, obwinia pokolenie Lewi, z którego szli kapłani, faryzeusze i skrybowie (gałęź zwana Aszkenajzym) co wkroczywszy do Germanii posunęło się w strony północne. Autor cytuje ewagelię i Jul. Cezara i wielu innych pisarzy, a to wszystko nie wiedzieć po co, tak właśnie jak Juliusz Janin mówiąc wczoraj o Racheli nad jéj grobem, nie zapomniał ani Cavaignaca, ani Manina, ani tylu innych zmarłych w roku zeszłym. Szkoda, że zamiast téj pogrzebowéj mowy, nie odczytał swego felietonu poniedziałkowego, byłby jéj pamięć uczcił wymowniéj.

Anglia.

Londyn, 18. Stycznia. — Feruk Khan wyjechał onegdaj do Paryża.

— Jego królewiczowska mość książe Albrecht Pruski i książe Wilhelm Badeński, stanęli tu wczoraj między 1szą a 2gą godziną w Buckingham palace. W kilka godzin przybyli król Belgów, książę Brabantu i książę Flandryi. Jego królewiczowska mość książę pruski, złożył odwiedziny swe wczoraj w Claremont, a książę Adalbert i książę z Hohenzollern Sigmaringen udali się do Mitwall, aby obejrzeć Lewiatana. W wieczór była wielka kolacya, poczém zgromadziło się liczne towarzystwo. W Czwartek odbędzie się przegląd w Woolwich, na którym zapewnie wszyscy goście znajdywać się będą.

— Pisma publiczne ogłaszają program orszaku ślubu, odbyć się mającego 25. m. b. Właściwie mowić nam wypada o trzech osobnych orszakach, poruszających się z Buckingham palace do kaplicy królewskiéj pałacu St. James: tj. o orszaku królowéj, narzeczonego i narzeczonéj. Na końcu uroczystości zaintonują aleluja Haendela, poczém orkiestra, gdy orszak opuszczać będzie kaplicę, zagra marsz weselny Mendelsona. W Środę po ślubie będzie wielki bal nadworny, po którym w Sobotę nastąpić ma pożegnalny Drawing Room nowo zaślubionéj księżnéj.

Belgia.

Bruxella, 19. Stycznia. — Izba dziś rozpoczęła swoje posiedzenia. W imieniu króla przedłożył jéj minister sprawiedliwości pan Tesz projekt do prawa o policyi nad obcymi. Nad prawém tém w następnych dniach rozprawiać będą. — Bank narodowy zniżył dyskonto na 4 od sta.

Galicya.

Kraków, 18. Styczn. — O trzęsieniu ziemi które się dało uczuć w Krakowie w piątek wieczór nieotrzymaliśmy dotąd żadnéj takiéj wiadomości, któraby się opierała na obserwacyi mniéj więcéj dokładnéj, a lubo wiele osób utrzymuje jakoby wcale niebyło trzęsienia ziemi, albowiem go nie czuły, wszelako pominąwszy zapewnienia innych osób, które tu na miejscu to spostrzeżenie uczyniły, przytaczamy, że i w Glewicach na Szląsku w tym samym dniu i o téj saméj godzinie t. j. w pół do 9éj fenomen ten obserwowano. Według listu pisanego ztamtąd do Gazety Szląskiéj, ruch był falisty od zachodu na wschód i trwał około 20 sekund. Donoszą również to samo z Bilska i Białéj.

— Piszą nam właśnie z Oświęcima: dnia 15. to jest w piątek około godziny 9éj mieliśmy w Oświecimie trzęsienie ziemi, ktore więcéj na piętrach aniżeli w mieszkaniach dolnych czuć się dało i trwało kilka sekund, tak iż sprzęty się chwiały. To samo w całéj okolicy Oswiecima, w Zatorze i jego okolicy, w Białéj, w Bilsku i w sąsiednich Prusach czuć się ono dało, a wszędzie o jednym i tym samym czasie. (Czas.)

Włochy.

Spór w Izbie deputowanych w Turynie względem wybieralności kanoników zakończony został, jak doniesiono telegrafem, wykluczeniem z izby ka[illegible] podają opis rozpraw parlamentarnych dniem poprzednio w téj sprawie prowadzonych. Mamiani najmocniéj przemawiał za wykluczeniem, opierając się na prawie wyborczem które wyklucza proboszczów, a prócz tego mowa jego dotykała téj zasady, czy interesa duchowne i świeckie mogą być repezentowane przez jedną i tę samą osobę bez narażenia jednych lub drugich. Pierwsi apostołowie, mówił on, w czasach największego prześladowania chrześcian różnicę tych interesów wykazywali. Minister Ratazzi umywał ręce od wszystkiego, czekając tylko jak izba rozstrzygnie. Pan Della Motta bronił wybieralności księży; kanonik Solgiu przemawiał, że kościół nie stawa przeciw żadnéj formie rządu w sprzeczności, z każdą się zgodzi, bo mu nie idzie o formę, lecz o ducha, a zatem nie masz obawy aby duchowni w izbie działali naprzeciw obecnemu systematowi rządowemu i naprzeciw konsytucyi. Przytaczano również na obronę wybieralność księży, że kanonicy mniéj są od biskupów zależni, aniżeli oficerowie od swoich jenerałów, a przecież kilku oficerów zasada w izbie, nie mówiąc już o urzędnikach, którzy także od ministrów zależą. Cały ten spór toczył się dotąd jedynie ze względu na sprowodzenie wyboru kanonika Marongiu, i 83 członków izby oświadczyło się przeciw temu wyborowi, a 60 za. Zaraz po tem głosowaniu margr. Costa de Beauregard oświadczył, że głosowanie to odnosi się do samego tylko kanonika Marongiu, a izba na to przystała, a zatem przyjdzie ta kwestya raz jeszcze pod obrady. Ministrowie głosowali z większością. Nie wiemy czy podana onegdaj depesza z 11. mówi o tem głosowaniu, bo z liczby głosów takby się zdawało, czy też już o rezultacie nowych rozpraw nad zasaadą wybieralności kanoników.

Hiszpania.

Królowa Izabella otwarła kortezy w dniu 10. b. m. następującą mową tronową.

»Panowie senatorowie, panowie deputowani!

Radość moja z tego iż przewodniczyć dziś mogę aktowi tak uroczystemu, tém jest większą, iż wraz z wami powinszować sobie mogę dobrodziejstwa, jakie nam Bóg wyświadczył, wysłuchawszy moich i waszych prośb.

Przyjście na świat księcia Asturyi, téj nowéj rękojmi trwałości tronu, gasząc ostatni połysk nadaremnych złudzeń, nową zarazem znamionuje erę spokoju i pomyślności monarchii i słodkim nadziejom szerokie otwiera pole. Serce mojego ukochanego syna natchnie go miłością do swych ludów; imię jego utoruje mu pełną chwały drogę, którą postępowali przodkowie, a rady moje zaszczepią w jego umyśle niezachwiane poszanowanie konstytucyi i praw.

Podczas gdy radość z jaką naród cały przyjął wiadomość o tym szczęśliwym wypadku była bez granic, wypadek ten dał również obcym monarchom sposobność wyrażenia mi, na wyścigi, że tak powiem, jedni przed drugimi, najjawniejszych dowodów udziału swego w pomyślności królewskiego mego domu i w zapewnieniu tak potrzebnéj dla Europy spokojności Hiszpanii. Winnam jednakże uczynić osobną wzmiankę o szczególnych dowodach życzliwości objawionéj mi przez ojca ś., który czyniąc zadość méj prośbie, trzymał nowo-

narodzonego do chrztu, zastąpiony przez czcigodnego nuncyusza, a tym sposobem wyobrażone były przy jednéj chrzcielnicy dwa w sercach ludu hiszpańskiego najgłębiéj wyryte uczucia; miłość dla religii i królów.

W skutku tych uczuć naród z największą radością się dowie, że J. S. okazał się skłonnym 'zezwolić na uprawnienie sprzedaży dóbr kościelnych w ostatnich czasach dokonanéj i zapewnienie na wieczne czasy własności ich nowonabywcom, licząc nawzajem na wynagrodzenie należne kościołowi za straty przez ową sprzedaż dóbr poniesione. W tym ważnym celu rząd mój przedłoży wam projekt do prawa, równie jak środki potrzebne do oddania natychmiast kościołowi dóbr, które doń całkowicie należały, wraz z zarządem tych dóbr, stósownie do praw, które miały zawsze moc obowiązującą w tém królestwie i szczegółowo wykazane są w ostatnim konkordacie.

Stosunek rządu mego do innych rządów jest jak najprzyjaźniejszy. Ubolewać jedynie należy, że rzeczpospolita meksykańska niepomna dawnych węzłów i wspólnego obu państw interesu, wzbrania się aż po dziś dzień dać zadośćuczynienie słusznym wymaganiom mego rządu. Dostojni moi sprzymierzeńcy, cesarz Francuzów i królowa wielkiéj Brytanii, powodowani szlachetnością swych uczuć, ofiarowali mi swoje pośrednictwo, które chętnie przyjęłam, aby dać dowód ducha pojednania, jakim przejęta jestem; lecz możecie być pewni, że jakikolwiek byłby zwrot okoliczności, honor i dobra sława narodu utrzymane zostaną na należnym im stopniu.

Z przyjemnością zawiadomić was mogę, że stan prowincyi naszych zamorskich jest o ile mówić można kwitnący, że się rozwijają w cieniu mego opiekuńczego rządu i dobry ich byt i bogactwo wzrasta w skutku ulepszeń świeżo zaprowadzonych w ich zarządzie. Potrzeba dawania opieki odległym tym prowincyom sama przez się by wystarczyła aby wam polecić zwrócenie szczególnéj baczności na marynarkę, w razie nawet gdyby innych nie było silniejszych do uczynienia tego powodów nad ten, iż tu idzie o kraj otoczony morzami i posiadający punkta najważniejsze na całéj kuli ziemskiéj. Kraj z szczególném zadowoleniem widzi stopniowy wzrost naszéj królewskiéjmarynarki, przeznaczonéj do opieki i obrony naszéj marynarki kupieckiéj, która również wzmaga się z podziwu godną szybkością. Spodziewam się zatém, że przyjmiecie projekt mający na celu opiekowanie się gałęzią tak ważną dla potęgi narodowéj.

Odznaczająca się wiernością i karnością armii codzień staje się godniejszą méj przychylności, i coraz większą mam ufność, że pozostanie wierną dawnym swoim tradycyom. Siła zbrojna przeznaczona wyłącznie do czuwania nad bezpieczeństwem własności i osób dopełnia sumiennie szlacetnego swego obowiązku, i odbiera najwyższą nagrodę w mojem królewskiem zadowolnieniu i w błogosławieństwie ludu.

Spokojność w całém królestwie, dzięki dobroczynnemu wpływowi praw dozwoliła mi znieść stan oblężenia we wszystkich prawie prowincyach i wprowadzić zarząd w koléj normalną, a zarazem dozwoliła mi idąc za popędem mego serca udzielić obserną amnestyę, do któréj przyłączyły się inne środki zdolne pomnożyć spokojność i zlać pociechę w liczne koła rodzinne.«

Następnie nadmienia królowa o nadziei pomyślnych zbiorów i o szczęśliwie przebytéj kryzys zewnętrznéj bez odbicia się w Hiszpanii, która umiała używać rozsądnie środków kredytu w innych krajach nierozważnie nadużywanego. Mówi daléj o projektach mających się przedłożyć kortezom, dotyczących zakładania kolei żelaznych, zapewnienia własności terytoryalnéj za pomocą zakładów kredytowych, o rozwoju zatwierdzonego już prawa, o wychowaniu publiczném, o zaprowadzić się mającéj dziedziczności rangi senatorskiéj, o prawie wyborczym i drukowym, oraz o prawie regulującém wydatki państwa. W końcu dodaje:

»Prawo niedawno ogłoszone orzekło alienacyę wszelkiéj własności terytoryalnéj posiadanéj przez zakłady dobroczynne i wychowania publicznego i służącéj ludowi do uskutecznienia zamiarów osobistych. W obawie aby te pobożne dzieła niezostały przez to osierocone, zawieszono wykonanie tego prawa. Ponieważ jednak zależy na tém, aby utrwalić raz na zawsze los podobnych zakładów, zapewniając ich byt i przyszłość, rząd mój przedłoży wam w tym celu projekt do prawa, które ubezpieczając interesa tak ważne i ulepszając ich stan, nie będzie naruszać zasad ekonomicznych, służących za modłę wzrostu własności i pomnożenia bogactwa narodowego.

Przekonana o szkodach jakie zrządza nadużycie kredytu nadzwyczajnego dla pokrycia braku objawiającego się w budżecie państwa, poleciłam ministrom moim przedłożyć środki zapobiegające tym wielkim niedogodnościom.«

Królowa wyraża w dalszym ciągu mowy pragnienie, aby budżet na rok 1859 był dyskutowanym na tegoroczném sesyi i zamyka mowę swą wyrażeniem zaufania we współdziałanie izby i nadzieję, iż z pomocą Opatrzności zapewnioném będzie szczęście narodu przez ustalenie kredytu i przyczynienie blasku tronowi.

Kronika miejscowa.

Bydgoszcz, 21. Stycznia. — W d. 17. b. m. z rana o godzinie 6 wybuchnął ogień w sądzie powiatowym w Inowrocławiu. Tylko z największem niebezpieczeństwem uratowano akta hipoteczne od A do K. Reszta zaś aktów od K do Z. spaliły się. W nocy z 10. b. m. spaliły się trzy gospodarstwa włościańskie, tylko bydło ocalono. W d. 16. b. m. wieczorem spaliły się w Przylubie trzy szopy cegielniane. Ogień był podłożony, ponieważ oddawna w nich niepracowano. — Na kolei wschodniéj pod Schlobiten wydarzył się w d. 16. b. m. przypadek, gdy jeden z urzędników kolei chciał skoczyć na wagon, aby się dostać na górne swoje siedzenie, pośliznął się i dostał pod koła pociągu będącego już w ruchu. Nogi i ręce zostały mu połamane, a nazajutrz śród okropnych boleści umarł.

— W d. 16. b. m. odbyła się tu sekcya zamordowanéj panny Schulbach. W izbie znaleziono kawał drzewa okrwawionego, którém morderca szyję zamordowanéj przyciskał, bo wszystkie wklęsłości na szyi trafiają w sęki tego drzewa. Zdaje się, że ją zamordowano w celu obrania z pieniędzy, a aresztowana Trikoska ma jeszcze odarte ręce, widać, że nieboszczka z nią długo targała się i broniła się.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 22. Stycznia 1858.

Zyto (węcpel po 25 szefli) dobrze się trzyma w cenach, na Styczeń Luty 32 list., na wiosnę $33\frac{1}{2}$—$\frac{7}{12}$ pł. i list.

Okowita (beczka po 9600 % Trallesa) nieco podskoczyła w cenach, wypowiedziano 12,000 kwart, na miejscu (bez beczki) $13\frac{2}{3}$—$14\frac{1}{6}$ (z beczką) na bieżący miesiąc $14\frac{7}{12}$ pł. i pien., na Luty $14\frac{2}{3}$—$\frac{3}{4}$ pł., na Marzec $15\frac{1}{4}$ pien., na Kwiecień Maj $16\frac{3}{4}$ list., $\frac{1}{2}$ pien.

Przybyli do Poznania 23. Stycznia.

BAZAR. Niedźwiedzki z Błociszewa, Kurowski z Samostrzela, Molinek z Rydzyny, Ogrodowicz z Nowejwsi, Potworowski z Goli, Jaraczewski z Jaraczewa, Kowalski z Imiołek, Wilkoński z Graboszewa, Karśnicki z Łubczyna, Chłapowski z Bonikowa, Korytowski z Rogowa i Pągowski z Chabska.

HOTEL RZYMSKI BUSCHA. Treskow z Chodowa, Oldenmeyer i Ernst z Lipska, Rosenthal i Maas z Berlina.

HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA. Palm z Otusza, Węsierski z Słupi, Windsor z Iserlohn; Litzmann, Hirsekorn i Rubens z Berlina, Mayer z Lipska, Heynemann z Raichenhach i Müller z Moguncyi.

HOTEL DU NORD. Mańkowski z Rudek, Taczanowski z Szypłowa, Sandberg z Szkudeł, Koczorowska z Piotrkowic, Święcicki z Chabska.

POD CZARNYM ORŁEM. Wielgoszewski z Szelejewa i Krause z Rohrlach.

POD WIELKIM DĘBEM. Żeromski z Bzowa.

HOTEL KRUGA. Ranken z Anglii, Hinry z Bieganowa i Wäcker z Starogrodu.

OBWIESZCZENIE

W czwartek dnia 28. m. b. przed południem o godzinie 11½, sprzedany będzie przez podpisany pułk przed odwachem w **Lesznie** przy Rynku, Królewski koń służbowy 10 lat mający, z powodu ślepoty za niezdatny uznany, najwięcéj dającemu za natychmiastowém złożeniem gotówki w pruskiéj monecie. Chęć kupienia mających zaprasza się.

Poznań, dnia 17. Stycznia 1858.

Król. drugi pułk przyboczny uzarów.

Aukcya mebli i ubiorów.

Z polecenia tutajszego Król. Sądu powiatowego sprzedawać będę w poniedziałek dnia 25. Stycznia r. b. przed południem od 9. godziny w lokalu aukcyjnym przy Magazynowéj ulicy pod Nr. 1.

Meble jesionowe i brzozowe,

jako to: 1 trumeau, zwierciadła, sofę pluszem pokrytą, szezlong, stoły, krzesła, komody, umywalnie, szafy do bielizny, szkła, do przechowywania rzeczy gospodarskich, kuchennych, firanki, koprowe rzeczy, zegarek kieszonkowy i stoły, 3 kanarki z klatkami, dobre damskie suknie i szale i kufry do sukien,

przez publiczną licytacyą i natychmiastową zapłatą gotowizną. **Zobel,** sądowy Aukcyonator.

Podpisana Dyrekcya podaje do wiadomości, iż Walne Zebranie Członków Spółki ***Bazarowéj*** *odbędzie się w* ***Poznaniu*** *w miesiącu Czerwcu r. b. w czasie jarmarku wełnianego, na dniu który później będzie oznaczony.*

Poznań, dnia 9. Stycznia 1858.

Dyrekcya Spółki Bazarowéj.

Zebranie Towarzystwa Naukowéj Pomocy w powiecie Bukowskim

odbędzie się w Grodzisku w sali Kucnera we wtorek dnia 26. Stycznia r. b. z południa o godzinie 3éj, na które członków do licznego zjazdu zaprasza

Komitet powiatu Bukowskiego.

ZEUSCHNERA pracownia fotografowania i malowania portretów przy Wilhelmowskiéj ulicy Nr. 25. obok Hotelu Bawarskiego, jest otwarta codziennie od godziny 9. do 3.

EAU TONIQUE PARACHUTE des CHEVEUX

de Chalmin, à Rouen.

Cette composition est infaillible pour arrêter promptement la chute des cheveux; elle en empêche la *décoloration, nettoie parfaitement le cuir chevelu, détruit les matières graisseuses et pellicules blanchâtres; ses propriétés régénératrices favorisent la reproduction de nouveaux cheveux,* les fait épaisir, les rend souples et brillans, et empeche le blanchiment. Garantie. — Prix du Flacon: 4 fr.

Fabrique à Rouen, rue de l'Hôpital 40.

Dépôt dans toutes les villes de France; et à Posen au Magasin de Paris, de Montigny Desfossé Wilhelm Strasse 24.

Panów posiedzicieli dóbr, którzy dobra sprzedać lub wydzierżawić, bory itd. sprzedać i mego pośrednictwa ku temu użyć zechcą, upraszam najuprzejmiéj, ahy mi dotyczące prospekta bardzo szczegółowo i spiesznie łaskawie nadsłać raczyli.

H. Hartmann w Wronkach.

Pożyczka pieniędzy.

Osoby prywatne lub kupcy, którzyby 1000, 2000, 3000, 5000, 10,000, 25,000 Tal. itd. na 1, 2, 3, 4, 5 i więcéj lat, na weksel, hipotekę lub inne bezpieczeństwa, pod bardzo korzystnymi warunkami, sposobem pożyczki nabyć chcieli, dowiedzą się bliższych szczegółów bezpłatnie na listy frankowane, z dokładném wyszczególnieniem stosunków pod adressem: E. & Comp. Nr. 25. Alfred Place, Newington Cswy in London S. E.

Mieszkam teraz w Poznaniu na Garbarach pod Nr. 15. i przyjmuję wszelkie prace jeometryczne należące do mego zakresu.

M. Biedermann, Jeometra rządowy.

Słód preparowany na piersi

do infuzyi i na dekokt

dla chorych na piersi i na suchociznę.

Długoletnie doświadczenie w sztuce warzenia piwa i rozmaite, spostrzeżenia w sposobie przygotowywania słodu, którego pierwiastki, jak ogólnie wiadomo, tak bardzo dobroczynne wpływy wywierają, były mi powodem, przy zastósowaniu dawnéj na to się ściągającéj tajemnicy, utrzymanéj tylko we familii, do robienia na tém polu rozlicznych prób, które jak najpomyślniejszemi wypadkami uwieńczone zostały, gdy udało mi się kompozycyą ze słodu spreparować, która nie tylko przez powagi lekarskie często wypróbowaną została, ale i przy nastąpionych zastósowaniach jak najlepsze skutki wywarła.

Poświadczenie. ***Słód preparowany na piersi,*** przez Pana piwowara B. Hoff w Wrocławiu, kompozycya słodu właściwie przygotowanego ze środkami gorzkiemi i cukrowe pierwiastki zawierającemi jest godny polecenia przeciw ***zamuleniom narzędzi oddychania i trawienia.***

Goldberg, dnia 31. Października 1857.

(L. S.) ***Dr. Danziger,*** Król. fizyk powiatowy.

Również pisze Pan Fizyk powiatowy, Dr Danziger w tym względzie, po uczynionych próbach, do Nru. 535 Gazety Szląskiéj na rok 1857.

Polecenia godny preparat piwowara Pana B. Hoff w Wrocławiu, składający się ze słodu gorzkich i cukier zawierających pierwiastków, przy tak zwaném ***zamuleniu organu oddychania i trawienia*** zapewne ***zbawienne skutki w leczeniu*** wywrzeć zdoła.

Podzięka. Nacierpiawszy się dosyć długo na krótki dech i nieustanny kaszel, zdecydowałem się do używania zaleconego mi przez lekarzy ***słodu na piersi,*** preparowanego przez Pana B. Hoff w Wrocławiu. Wkrótce się okazał skutek téj wybornéj kompozycyi słodowéj, gdy przez ciągłe używanie tego środka teraz zupełnie wyleczony jestem. To mi jest miłym powodem do wynurzenia Panu Hoff mojego podziękowania i do polecenia powyższego preparatu każdemu co na piersi cierpi.

Wierzenica przy Swarzędzu, dnia 5. Listopada 1857.

L. Koczwara, Sekretarz książęcy i t. d.

Sposób używania: Preparowanego tego słodu na piersi, należy na jeden dzień dla ***dzieci*** dwie czubate łyżki stołowe pół kwartą warzącéj wody naparzyć, dla ***dorosłych*** 4 łyżki stołowe pełne w trzech kwaterkach wody przez pół godziny gotować, a potém odczyn pić ciepło jak herbatę. Dorosłe osoby mogą takową porcyę w upływie dnia także i podwoić.

Ceny: Pudełko duże po 3 Złp.; pudełko małe po 1½ Złp.

Składy wszędzie założone zostaną. ***Główny skład*** dla ***Wielkiego Księstwa Poznańskiego*** znajduje się u Panów **Krug i Fabricius** w Poznaniu.

B. Hoff w Wrocławiu, Rynek Nr. 19.

Pastyle na wszelkie choroby piersiowe,

Medal złoty 1845. — Medal srebrny 1845.

na uleczenie całkowite chorób piersiowych, jakiemi są: katar, kaszel, dychawiczność, ściśnienie piersi i t. d. niema nic skuteczniejszego i lepszego jak ***Pate Pectorale*** przez aptekarza Georgé w Epinal. Lekarstwo to sprzedaje się we wszystkich miastach w Niemczech, a w ***Poznaniu,*** tylko w Cukierni i fabryce karmelków i czekolady ***A. Szpingiera,*** na przeciw zegaru pocztowego.

Sprzedaż koaksu.

Od dzisiaj sprzedawany będzie koaks, zyskany z angielskich węgli kamiennych, szefel po 6 Sgr.

Poznań, dnia 22 Stycznia 1858.

Dyrekcya zakładu gazu.

Gdy układem zawartym z Panem Floryanem Wilkońskim, posiedzicielem łomu gipsowego w ***Wapnie,*** debit jedyny ***gipsu*** nam poruczony został, przeto donosimy uprzejmie, iż takowy ciągle melony sprzedajemy pr. comptant

w **Wapnie** po 10 Sgr. }
w **Nakle** „ 12½ „ } za centnar.

Za poprzedniém zamówieniem, dostarczamy także gipsu palonego i melonego po 1 Tal. za centnar.

Nakło, Styczeń 1858.

Müller, Hellriegel & Comp.

Nowe fortepiana

poleca po cenach, ile być może tanich, przy zapewnieniu trzyletniéj gwarancyi, fabryka fortepianów ***Karóla Ecke w Poznaniu,*** przy ulicy Magazynowéj 1. obok Król. Sądu powiatowego.

Tamże są także do sprzedania używane fortepiana:

☛ skrzydło mahoniowe za 125 Tal.
☛ skrzydło jaworowe za 80 Tal.
☛ bardzo tani za 25 Tal.

Dominium ***Jurkowo*** pod Krzywiniem ma 300 kóp trzciny tegorocznéj, na sprzedaż.

Kurs giełdy berlińskiéj.

Dnia 22 Stycznia 1858.	Stopa pCt.	Na pr. kurant papierami.	Na pr. kurant gotowizną.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	—	100
dito z roku 1850. . . .	4½	—	100½
dito z roku 1852. . . .	4½	—	100½
dito z roku 1853. . . .	4		93½
dito z roku 1854. . . .	4½	—	100½
Obligi długu skarbowego	3½	—	82⅝
dito premiów handlu morskiego . .	—	—	—
dito Marchii Elektoralnéj i Nowéj	3½	—	79½
dito miasta Berlina	4½	—	100¼
dito dito	3½	—	81¼
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowéj	3½	—	85½
dito Prus Wschodnich . . .	3½	—	83¾
dito Pomorskie	3½		84½
dito W. X. Poznańskiego .	4	97¾	—
dito W. X. Pozn. (nowe) .	3½	84¼	—
dito Szląskie	3½	—	—
dito Prus zachodnich . . .	3½	—	82½
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	89¾
Louisdory	—	—	109¼
Akcye kolei żelazn. Starogr Poznańsk.	3½	—	96½

Gazogéne

sprzedaje w najlepszéj dobroci, po **10¾ Sgr.** kwartę

Adolf Asch, Zamkowa ulica 5.

GRANIT.

Płyty na chodniki, miednice pod rynny, słupy przy bramach, słupy do poręczy, boki i spodnice mostków na rynstokach, stopnie, progi, płyty na podesty i boki schodów, nagrobki i t. d.

WĘGLE

angielskie i dolno szląskie kowalskie, dolno szląskie zwyczajne węgle kamienne, i angielski koaks u

A. Krzyżanowskiego, w Poznaniu ulica Szyperska Nr. 13.